

Powiat Międzyrzecki *w fotografii*

Powiat Międzyrzecki
w fotografii

Wydano na zlecenie

Starostwa Powiatowego w Międzyrzeczu
ul. Przemysłowa 2
66-300 Międzyrzecz
tel. 95 742 84 10
www.powiat-miedzyrzecki.pl
e-mail: sekretariat@powiat-miedzyrzecki.pl

Tekst i foto

Materiały pochodzą ze zbiorów:
Starostwa Powiatowego w Międzyrzeczu
Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu
Urzędu Miejskiego w Skwierzynie
Urzędu Miejskiego w Trzcielu
Urzędu Gminy w Pszczewie
Urzędu Gminy w Bledzewie
Urzędu Gminy w Przytocznej
Pana dr Marcelego Tureczka
Pani dr Katarzyny Sanockiej-Tureczek
Pana Ryszarda Patorskiego

Wydawca

Projekt graficzny - Anna Kwiatkowska
Skład komputerowy i druk: IMAGINE DESIGN GROUP
ul. Radzikowskiego 100/57, 31-315 Kraków
e-mail: idg@idgreklama.pl
www.idgreklama.pl

ISBN: 978-83-63036-97-3

Szanowni Państwo !

Z przyjemnością oddaję w Państwa ręce kolejny już album promujący Powiat Międzyrzecki. Album zawiera piękno powiatu ukazane na fotografii wraz z krótkim opisem wszystkich gmin tworzących terytorialnie Powiat Międzyrzecki. Ukazana na fotografiach architektura dawna i współczesna, walory przyrodnicze, kulturowe i wypoczynkowe będą okazją dla odbiorców do podziwiania uroków Powiatu Międzyrzeckiego. Wszystkie te wartości są tak cenne, iż należy dbać o ich rozpowszechnianie i promowanie. Album nie mógłby się ukazać bez pomocy wielu osób i instytucji.

W tym miejscu chciałbym podziękować Panu dr Marcelemu Tureczkowi oraz Pani dr Katarzynie Sanockiej-Tureczek, Panu Ryszardowi Patorskiemu wieloletniemu pracownikowi międzyrzeckiego muzeum oraz dokumentaliście zabytków Ziemi Międzyrzeckiej, Burmistrzom i Wójtom wszystkich gmin Powiatu Międzyrzeckiego za cenne wsparcie merytoryczne połączone z użyczeniem fotografii. Zapraszam Państwa serdecznie do odwiedzenia Powiatu Międzyrzeckiego, gdzie każdy znajdzie coś dla siebie i choć na chwilę odpocznie od trudów dnia codziennego. Ufam, iż publikacja znajdzie wśród odbiorców życzliwe przyjęcie i przyczyni się do dalszej popularyzacji walorów Powiatu Międzyrzeckiego.

Starosta Międzyrzecki

Grzegorz Gabryelski

Powiat Międzyrzeczki

Powiat Międzyrzecki

Położony w środkowo-wschodniej części województwa lubuskiego powiat międzyrzecki tworzy sześć gmin: Międzyrzecz, Skwierzyna, Trzciel, Bledzew, Przytoczna i Pszczew. Powierzchnia powiatu wynosi 1388 km². Liczba ludności powiatu ogółem to 58 402 mieszkańców.

Obszar powiatu, nazywany zamiennie Ziemią Międzyrzecką, cechuje zróżnicowany krajobraz kulturowy i przyrodniczy. Ten pierwszy aspekt wynika z wielokulturowości i wieloetniczności tego terenu na przestrzeni dziejów. Przyroda zaś zawdzięcza swoje walory cechom klimatycznym i geograficznym. Niemalże znaczenie ma także fakt, że jest to obszar o niskim uprzemysłowieniu i dużym zalesieniu z prawidłową gospodarką leśną, co także obniża wpływ rolnictwa na cechy krajobrazowe i przyrodnicze.

Wśród wielu atrakcji powiatu, do bardziej znanych zaliczają się: murowany zamek w Międzyrzeczu wzniesiony za czasów Kazimierza Wielkiego oraz największa w Polsce kolekcja portretów trumiennych oraz tablic herbowych i inskrypcyjnych znajdująca się w Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego.

Jednym z celów pielgrzymek jest Sanktuarium Matki Bożej Cierpliwie Słuchającej w Rokitnie z pięknym rokokowym kościołem wybudowanym w latach 1740–1762, który posiada tytuł i godność bazyliki mniejszej oraz muzeum historii Sanktuarium z pamiątkami osobistymi Ojca Świętego Jana Pawła II. Sanktuarium w Rokitnie to także fragment cennego zasobu zabytków pocysterskich na terenie powiatu. Warto odwiedzić zatem także inne zabytki cysterskiego baroku na terenie gmin Bledzew czy Międzyrzecz. Gmina Przytoczna obok bezcennego zespołu w Rokitnie, oferuje również szereg atrakcji turystycznych dzięki pięknym zbiornikom wodnym, znakomicie prosperuje tu również agroturystyka.

Godnym polecenia jest zamknięty obszar przyrodniczy między rzekami Notecią, Wartą i Obrą oraz jeziorami: Soleckim, Głębokim, Lubikowskim i Chycińskim, stwarzając doskonałe możliwości do uprawiania łowiectwa, zbierania grzybów, wędkowania oraz organizowania wycieczek pieszych i rowerowych.

Rzeka Obra wraz z łańcuchem jezior zbąszyńskich tworzy jeden z najpiękniejszych szlaków wodnych na Niżu Polskim, będąc jednocześnie siedliskiem bobrów („Szlak bobrów” w okolicy Skwierzyny). Są tu świetne warunki do uprawiania żeglarstwa, kajakarstwa i windsurfingu.

Niemal cały obszar gminy Pszczew rozciąga się na terenie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, gdzie znajduje się Ośrodek Edukacji Przyrodniczej ze ścieżkami przyrodniczymi oraz liczne ośrodki wypoczynkowe i pola biwakowe nad pięknymi jeziorami. W Pszczewie można również zwiedzić muzeum „Dom Szewca” oraz późnorenesansowy kościół wzniesiony w latach 1635-1654.

Doskonałe tereny do rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej znajdują się w powiecie międzyrzeckim na terenie gminy Skwierzyna, położonej pomiędzy pojezierzem Sierakowskim a łagowskim w bezpośredniej bliskości Puszczy Noteckiej. Te same walory, oparte o cechy ciągle naturalnej przyrody i licznie występujących zabytków kultury materialnej oferuje gmina Bledzew.

Na obszarze gminy Trzciel rozwinęły się rzemiosła charakterystyczne dla tego regionu: wikliniarstwo i stolarstwo. Wyroby trzcielskich wikliniarzy słynne są nie tylko w kraju, chętnie je również kupują turyści i handlowcy zagraniczni. Specjalnością gminy jest także uprawa szparagów i z tego powodu Trzciel zyskał miano „Szparagowego zagłębia”. Na terenie gminy znajduje się między innymi rezerwat

przyrody „Czarna Droga” z obszarem lasu pierwotnego i rezerwat „Jezioro Wielkie”.

Niezwykłym elementem w krajobrazie niemal całej Ziemi Międzyrzeckiej są zagubione wśród lasów i pól żelbetonowe bryły bunkrów, potężne stalowe kopuły i ciągnące się kilometrami rzędy betonowych słupów, tzw. „zęby smoka”-system zapór przeciwczołgowych. Fortyfikacje Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego- Muzeum Fortyfikacji i Nietoperzy w Pniewie do dziś budzą podziw swym ogromem, pobudzają wyobraźnię, zachęcają do zwiedzania, stanowiąc największą atrakcję turystyczną Ziemi Międzyrzeckiej. Unikatowy na skalę europejską system fortyfikacji przyciąga rzesze turystów z kraju i zagranicy. Prowadzone badania wykazały, że fortyfikacje MRU są jednym z największych zimowisk nietoperzy w Europie. Co roku zimuje tutaj ponad 30 00 osobników tego ssaka należących do 12 gatunków. Warto też dodać, że ten niepowtarzalny zespół zabytkowej architektury militarnej cechuje bogaty zasób takich obiektów technicznych jak mosty obrotowe, konstrukcje wodne w postaci kanałów itp.

Wszystkie te atrakcje zyskały w ostatnich latach większą dostępność, dzięki zrealizowanym inwestycjom komunikacyjnym. Istniejąca lewa jezdnia obwodnicy w ciągu drogi ekspresowej S3 oddana do użytku w 2006 roku polegała na budowie obejścia Międzyrzecza. Obwodnica znajduje się w powiecie międzyrzeckim, na terenie gminy Międzyrzec. Oddany do użytku w 2013 r. odcinek drogi ekspresowej S3 na odcinku Międzyrzec-Sulechów dał do dyspozycji 43 kilometrowy dwujezdniowy odcinek drogi ekspresowej. W 2014 roku oddano odcinek S3 od Gorzowa Wlkp. do Międzyrzecza. Dzięki powstaniu dwujezdniowej S3 pozwalającej na odseparowanie kierunków ruchu znacznie poprawił się komfort i bezpieczeństwo jazdy, a także skrócił się czas dojazdu nawet o pół godziny w porównaniu ze stanem poprzednim. Wybudowany węzeł Jordanowo zapewnia wjazd na autostradę A2 Berlin –Warszawa (Autostrada Wolności). Aktualnie trwają prace nad budową zachodniej prawej jezdni obwodnicy Międzyrzecza, połączeniu od

strony północnej z istniejącym dwujezdniowym odcinkiem Gorzów Wlkp.- węzeł „Międzyrzec Północ” oraz od strony południowej ze zrealizowanym odcinkiem węzeł „Międzyrzec -Południe”-węzeł „Sulechów”. Dodatkowo planuje się wybudowanie węzła w miejscu przecięcia drogi ekspresowej z drogą wojewódzką nr 137 (węzeł Międzyrzec-Zachód). Zakończenie prac przewidziano na 2017 r. Warto też podkreślić, że w ciągu ostatnich lat wyraźnej poprawie uległy połączenia kolejowe na odcinku Gorzów Wlkp. – Zielona Góra przez Międzyrzec i węzeł kolejowy Zbąszynek. Umożliwia to stosunkowo łatwy dojazd do Międzyrzecza i sąsiednich miejscowości w ciągu szlaków kolejowych również tym wygodnym środkiem transportu. Inwestycje komunikacyjne poprawiają także walory inwestycyjne na terenie gmin powiatu.

Powiat międzyrzecki jest organem prowadzącym dla trzech placówek edukacyjnych, bogatych w tradycje i nowoczesną ofertę edukacyjną ogólną i zawodową. Dzieci i młodzież mogą swoją edukację kontynuować w Liceum Ogólnokształcącym, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, w skład którego wchodzi: Technikum nr1 im. Stanisława Staszica, Technikum Nr 2 im. generała Augusta Emila Fieldorfa, „Nila”, Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. generała Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych, Policealna Szkoła dla dorosłych, a także w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym. Charakter powiatowy ma również Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego w Międzyrzeczu.

Opiekę zdrowotną w zakresie leczenia ambulatoryjnego, stacjonarnego, pomocy doraźnej, rehabilitacji leczniczej oraz diagnostyki zapewnia Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o. Na uwagę zasługuje fakt, iż jako placówka medyczna szpital uzyskał certyfikat akredytacyjny dla lecznictwa szpitalnego na lata 2013-2016. Ponadto na terenie powiatu w zakresie ochrony i pomocy społecznej działa Samodzielny Szpital dla Nerwowo i psychicznie Chorych oraz sześć Domów Pomocy Społecznej dla dzieci i dorosłych w Rokit-

nie 38 i 58, Jasieńcu, Szarczu, Międzyrzeczu, Skwierzynie. Są to placówki, które zapewniają całodobową opiekę.

Tereny powiatu międzyrzeckiego są niezwykle malownicze i urozmaicone. Walory krajobrazowe, czystość wody, szeroka baza hotelowa i restauracyjna, rozległe łąki, bujne lasy i wielość jezior stanowią o dużej atrakcyjności wypoczynkowej i rekreacyjnej regionu. Towarzysząca temu szata roślinna z wieloma zabytkami przyrody sprzyja udanemu i zdrowemu wypoczynkowi. Dużą atrakcją są organizowane spływy kajakowe rzeką Obrą wijącą się przez większość gmin powiatu.

To tylko nieliczne atrakcje Ziemi Międzyrzeckiej, które są jednak podstawową zachętą do odwiedzenia tych terenów. Czyste powietrze, lasy, jeziora są gwarancją dobrego wypoczynku. Cisza i spokój pozwoli choć na chwilę oderwać się od trudów dnia codziennego.

Każdy znajdzie tu coś dla siebie. Serdecznie zapraszamy do powiatu międzyrzeckiego.

Dane teleadresowe

Starostwo Powiatowe w Międzyrzeczu

66-300 Międzyrzecz, ul. Przemysłowa 2

tel. 95 742 84 10, fax 95 742 84 11

e-mail: sekretariat@powiat-miedzyrzecki.pl

www.powiat-miedzyrzecki.pl

Budynek bramny w Międzyrzeczu
– widokówka, okres międzywojenny

Dom kupca Johanna Jacoba Volmera w którym 1806 r.
przebywał Napoleon Bonaparte

Dawna willa starościńska przy ul. Świerczewskiego

Zabudowania dzisiejszego muzeum z elementami
neobarokowego dziedzińca w okresie międzywojennym

Widok na stare miasto z wieży ciśnień
– widokówka, okres międzywojenny

Zdjęcie lotnicze Międzyrzecza, widok od strony południowo-zachodniej. Lata 30 XX wieku

Dawny kościół staroluterański, obecnie cerkiew greckokatolicka w Międzyrzeczu

Dawna siedziba straży pożarnej w Międzyrzeczu, budynek z 1926 r.

Współczesna ulica 30-stycznia na wysokości dawnego cmentarza ewangelickiego, przed 1919 r.

Plaża nad Paklicą w sąsiedztwie rynku garncarskiego, przetom lat 50-60 XX wieku

Budynek Liceum Ogólnokształcącego i Gimnazjum nr 2 w Międzyrzeczu. Projekt Emila i Georga Zillmannów, początek XX wieku

Siedziba Technikum nr 1
Przykład międzywojennego budownictwa rodzinnego

Kościół parafialny pw. Św. Wojciecha w Międzyrzeczu

Matka Boska z Dzieciątkiem w latarni
neoklasycystycznej kapliczki w Wyszanowie

Ołtarz i witraż figuralny w kościele pw. Św. Michała Archanioła w Brójcach

Wnętrze Kościół pw. Najświętszej Maryi Panny w Brójcach

Zabytkowy kościół pw. Św. Jana Chrzciciela w Chociszewie

Kościół pw. Św. Józefa w Wyszanowie wraz z barokowym ołtarzem

Kościół pw. Św. Jana Chrzciciela, widok od strony południowej wraz z renesansowymi freskami o tematyce ornamentacyjno-figuralnej

Kościół filialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Obrzycach

Ekлекtyczna architektura gmachu sądu w Międzyrzeczu

Przykład ekлекtycznej architektury z elementami dekoracji secesyjnej w obrębie zespołu szpitalnego w Międzyrzeczu-Obrzycah

Kolejowa wieża ciśnieniowa ze zbiornikiem typu INTZE w Międzyrzeczu

Jezioro Wyszanowskie

Budynek bramny kompleksu muzealnego w Międzyrzeczu

Fragmęnt parku zamkowego

Okolice Wyszynowa zimą

Relikty historycznej alei owocowej przy drodze do Starego Dworu

Droga powiatowa Bukowiec-Międzyrzecz

Otoczona aleją owocową historyczna droga z Brójec do Międzyrzecza

Jeziro Bukowieckie zimą

Fragment promenady i Alei Kasztanowej nad Obrą w Międzyrzeczu

Planty – tzw. Kaczy Dotek w Międzyrzeczu

Serdecznie witamy w Międzyrzeczu. Zapraszamy Państwa do spędzania wolnego czasu niemal przez cały rok. Bogactwo przyrody i zabytków zadowoli tych, którzy chcieliby wypoczywać na łonie natury pośród lasów i jezior, z dala od codziennego zgiełku, oraz tych, którzy są zainteresowani przeszłością i specyfiką kulturową tego miejsca. Szczególnie wiele atrakcji znajdą u nas miłośnicy architektury militarnej. Polecamy się również miłośnikom wędkarsstwa oraz grzybobrania. Zapraszamy pielgrzymów, którzy odnajdą skupienie w okolicznych sanktuariach. Okolice Międzyrzecza można zwiedzać pieszo, konno, rowerem, w trakcie spływów kajakowych. Zapraszamy Państwa do odwiedzenia naszej gminy jesteśmy przekonani, że powrócicie tu jeszcze wiele razy.

Na terenie gminy znajduje się aż 28 jezior oraz szereg pomniejszych dzikich i sztucznych zbiorników zamkniętych, w tym ciekawych pod względem przyrodniczym oczek polodowcowych. Przepływają tędy trzy rzeki: Obra, Paklica, i Jeziorna (Struga Jeziorna), która czystością wody i wartkim nurtem momentami przypomina rzekę górską, nadto szereg niewielkich cieków wodnych, co czyni ten teren szczególnie atrakcyjnym pod względem przyrodniczym i turystycznym. Ten drugi aspekt wyznacza obecność oznakowanych i strzeżonych kąpielisk oraz szlaków kajakowych.

Kompleksy leśne wokół Międzyrzecza, ze względu na duże walory ekologiczne zostały objęte programami Natura 2000. Tworzą je dwa typy ochrony: obszary specjalnej ochrony ptaków oraz obszary specjalnej ochrony siedlisk przyrodniczych gatunków roślin i zwierząt. Obszarom chronionym towarzyszą różnego rodzaju ścieżki edukacyjne i zróżnicowane pod względem trudności szlaki, które są szczególnie atrakcyjne dla miłośników *nordic walking*.

Jeden z takich szlaków prowadzi do tzw. „Pomnika Wilka” w okolicach Bukowca i Wyszanova.

Jednym z najważniejszych i najbardziej rozpoznawalnych zabytków na terenie miasta jest ratusz. Budowla, która zachowała się w Międzyrzeczu do chwili obecnej w podstawach, pochodzi z XVI wieku, jednak wielokrotnie była przebudowywana i remontowana z powodu pożarów, ale i upływającego czasu.

Miłośnikom historii polecamy odwiedzenie kompleksu muzealno-parkowego, w skład którego wchodzi m.in. zamek, pozostający najstarszym świadectwem dziejów miasta. W skład zespołu muzealno-parkowego wchodzi również Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego, które nosząc od 2012 roku imię swojego twórcy, jest skarbnicą starożytności i wielokulturowego dziedzictwa Ziemi Międzyrzeckiej. Do najważniejszych elementów zbiorów muzeum zalicza się bogata kolekcja archeologiczna, z jedną z dwóch znanych na świecie gemm antycznych, przedstawiających cesarza rzymskiego Gordiana III, bezcenna i największa w Polsce kolekcja portretów trumiennych (prezentowana na wielu europejskich wystawach – Berlin, Paryż, Moskwa), wreszcie cenna kolekcja etnograficzna prezentująca dawną kulturę ludową Ziemi Międzyrzeckiej.

W okolicach Międzyrzecza zachowało się także szereg ciekawych zabytków militarnych. Niewątpliwie największą atrakcją Ziemi Lubuskiej, jest Międzyrzecki Rejon Umocniony, jedno z najciekawszych i największych obiektów architektury militarnej XX w. w Europie.

Międzyrzecki Rejon Umocniony (Festungsfront Oder-Warthe Bogen) to potężny system pruskiej fortyfikacji, powstały w latach 30. XX w. na pograniczu niemiecko – polskim. Położony jest w łuku Odry i Warty oraz rozciąga

na odcinku ok. 100 km. Najważniejszym elementem fortyfikacji jest system podziemnych tuneli wybudowanych w okolicach Międzyrzecza, o łącznej długości przekraczającej 30 km. Podziemia stanowią element Muzeum Fortyfikacji i Nietoperzy w Pniewie, przy którym zorganizowana jest całoroczna trasa turystyczna. Jedną z największych i najbardziej znanych nie tylko w Polsce atrakcji przyrodniczych w okolicach Międzyrzecza, są rezerваты nietoperzy: „Nietoperek I” oraz „Nietoperek II”. Rezerwat „Nietoperek I” powstał w 1980 roku, w czasie gdy zastanawiano się, aby w bunkrach Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego urządzić składowisko odpadów atomowych. Obecnie na terenie rezerwatów, w okresie zimowym hibernuje kilkadziesiąt tysięcy nietoperzy. Ich obecność świadczy o wysokiej jakości środowiska naturalnego w okolicach Międzyrzecza.

Dane teleadresowe

Urząd Miejski w Międzyrzeczu

ul. Rynek 1, 66-300 Międzyrzecz

tel. 95 742 69 30-31, fax 95 742 69 60

e-mail: um@miedzyrzecz.pl

www.miedzyrzecz.pl

Międzyrzecz z lotu ptaka

Sanktuarium Pierwszych Męczenników Polskich

Ratusz

Międzyrzecki Rejon Umocniony

Pomnik Wilka

Podziemia Międzyrzeczeckiego Rejonu Umocnionego

Pomnik 100-lecia historii Państwa Polskiego

Pływalnia miejska „Kasztelanka”

Rzeka Obra w Międzyrzeczu

Piękno przyrody Ziemi Międzyrzeckiej – Kursko

Zapory przeciwczołgowe tzw. „zęby smoka” – MRU Pniewo

PANZERWERK 1717 – PNIEWO

Jezioro Głębokie

Odcinek s-3 Międzyrzecz

Gmina Przytoczna położona jest w środkowowschodniej części woj. lubuskiego. Zajmuje obszarowo powierzchnie 184,5 km², co stanowi 1,32 % województwa lubuskiego. Zamieszkuje ją ok. 5 800 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 14 sołectw: Chełmsko, Krasne Dłusko, Nowa Nierzwica, Dębówko, Gaj-Poręba, Goraj, Krobielewo, Lubikowo, Rokitno, Strychy, Stryszewo, Przytoczna, Twierdzielewo, Wierzbno.

Obszar jaki obecnie obejmuje Gmina Przytoczna ma długą i ciekawą metrykę. Ziemie te od najdawniejszych czasów związane były z państwem polskim. Przytoczna powstała prawdopodobnie w XIII wieku. Od 1397 roku wieś występuje pod nazwą Przetoczno. Oddaje ona położenie wsi na przesmyku między dwoma jeziorami. «Przetok» – to wąski pasek wody między dwoma brzegami, cieśnina; «tok» zaś to określenie ciek. Pierwszy zapis historyczny o miejscowości pochodzi z królewskich list podatkowych z roku 1581.

Największą atrakcją są lasy. Spotkać tu można wiele różnych zbiorowisk leśnych, przeważają jednak bory sosnowe suche i świeże. Tereny podmokłe porośnięte są przez olsy, łęgi czy grądy, które przepięknie prezentują się wiosną i jesienią. Inne często występujące w tutejszych lasach gatunki drzew to: brzoza, olsza, modrzew, daglezwia, świerk, grab, dąb, topola, jesion, lipa, a nawet cyprysik Lawsona. Lasy przyciągają również całe rzesze amatorów zbierania jagód, malin i jeżyn, a jesienią tłumnie przybywają tu grzybiarze z różnych województw.

Perłą Ziemi Lubuskiej jest położone na uboczu, wśród lasów i jezior Sanktuarium Maryjne Matki Boskiej Cierpliwie Słuchającej w Rokitnie. Barokowy kościół, z rokokowym wnętrzem, z dwoma wieżami. Ozdobą barokowego

wnętrza jest słynący cudami obraz Matki Boskiej Cierpliwie Słuchającej. Od lat Sanktuarium przyciąga pielgrzymów i turystów z różnych zakątków kraju, którzy mogą wypocząć w ogrodzie otaczającym świątynię. Na polach otaczających Rokitno wyrasta sieć kapliczek rozległej Golgoty. Pozostałe miejscowości gminy, również przyciągają turystów wieloma zabytkami i atrakcjami. W Chełmsku znajduje się kościół p.w. Św. Kazimierza z 1645 roku, zmodernizowany pod koniec wiek XIX. Chełmsko jest najstarszą wsią gminy Przytoczna. W Goraju znaleźć można pałac z XIX wieku, który znajduje się w parku krajobrazowym oraz spichlerz z bramą przejazdową zbudowany w 1920 roku. Przyrodniczym skarbem tej ziemi jest piękny cis o obwodzie 300 cm, który rośnie na obrzeżach parku.

Dużą atrakcją gminy są liczne jeziora, największym i najgłębszym jeziorem o powierzchni 314,7 ha i 36 m głębokości jest Jezioro Lubikowskie. Jezioro to ma urozmaiconą linię brzegową oraz wiele zatok. Wielką zaletą jeziora jest jego przezroczysta woda, która umożliwia oglądanie dna nawet na głębokości 5-7 m, co stwarza idealne warunki do podwodnych wojaży płetwonurków. Jezioro doskonale nadaje się też do uprawiania żeglarstwa. Atrakcje te uzupełniają: plażowanie, sport wędkarski szczególnie z kajaków lub łodzi oraz polowanie na ptactwo wodne.

Przytoczna słynie z cyklicznych imprez artystycznych i sportowych: Masowy Bieg im. Tomasza Hopfera, Festiwal Piosenki Dziecięcej, a pod koniec sierpnia Święto Pomidora, połączone z dożynkami. Na uczestników obchodów czekają liczne atrakcje: wesołe miasteczko, występy artystyczne, gry i zabawy dla dzieci. Co roku zaproszenie do Przytocznej przyjmuje inny artysta. Przytoczną odwiedzili już tacy artyści jak m.in.: Golec uOrkiestra, Kamil Bedna-

rek, Krzysztof Krawczyk i Jacek Stachursky, Dżem, Doda, Boys, Bayer Full. Organizowana jest również biesiada, połączona z zabawą taneczną. Imprezom towarzyszą zawody wędkarskie, regaty żeglarskie, oraz turniej sołectw. Największą atrakcją jest jednak bitwa na pomidory. Organizując Święto Pomidora gmina zapewnia mieszkańcom Gminy oraz przybyłym turystom świetną zabawę połączoną z wieloma konkursami, w których główną rolę odgrywa pomidor.

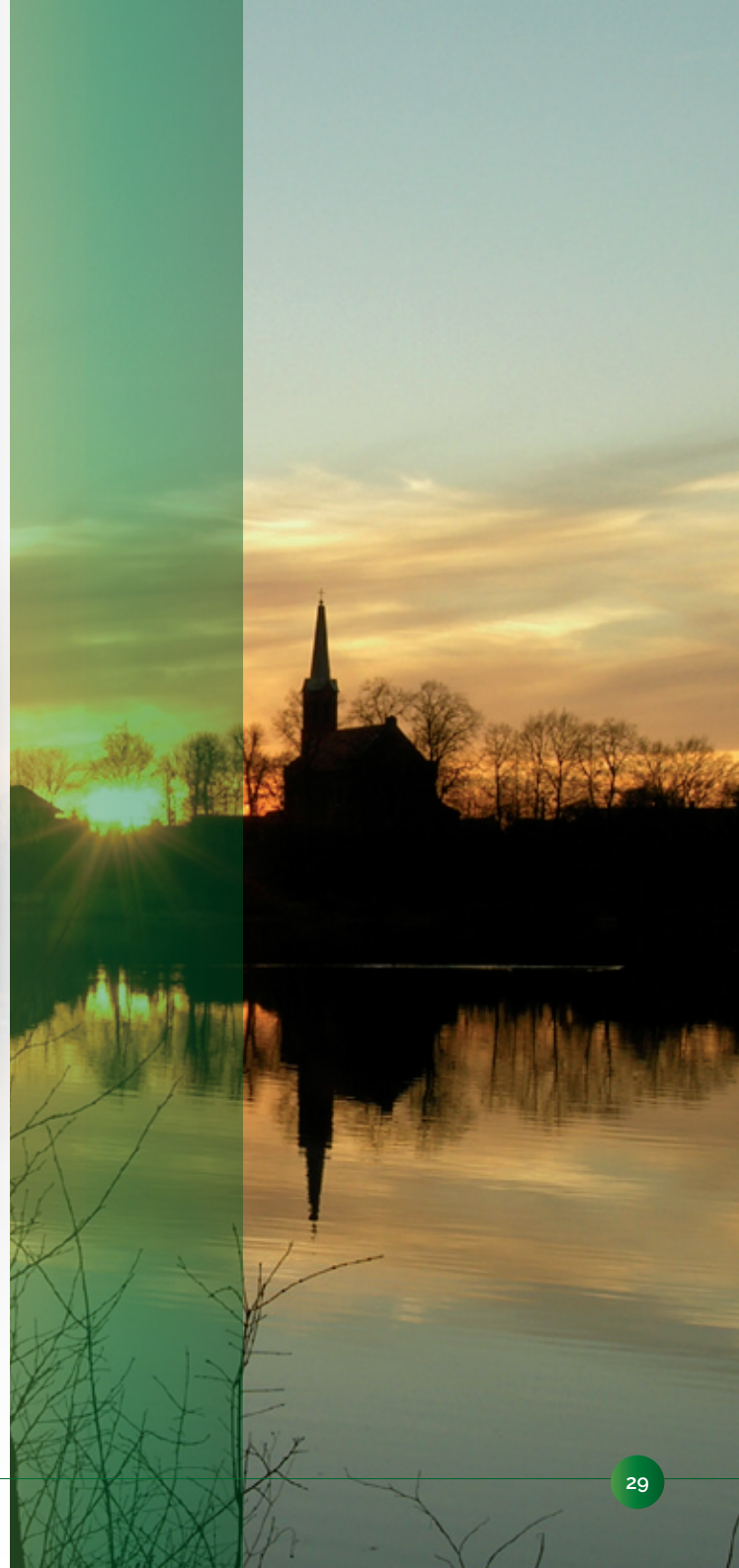
Dane teleadresowe

Urząd Gminy Przytoczna

ul. Rokitniańska 4, 66-340 Przytoczna

tel. 95 7494310, fax 95 7489113

www.przytoczna.pl

Przytoczna z lotu ptaka

Pałacyk w Przytocznej

Kalwaria Rokitniańska

Sanktuarium Matki Bożej Cierpliwie Słuchającej w Rokitnie

Kościół pw. Św. Kazimierza w Chetmsku

Kościół pw. Św. Trójcy w Goraju

Lokalne Miejsce Pamięci – Przytoczna

Widok na kościół parafialny w Przytocznej

Piękno przyrody

Poradnie medyczne w Przytocznej

Kompleks sportowy w Przytocznej

Bulwar w Przytocznej

Jeziro Lubikowskie

Kościół w Krobielewie

Pensjonat Folwark Amalia – Lubikówo

Święto pomidora

Gmina Bledzew położona jest na krawędzi wysoczyzny doliny Obry na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich Skwierzy-na-Międzyrzecz-Lubniewice, w odległości około 60 km. od granicy z Niemcami. Najbliższe przejście graniczne znajduje się w Słubicach i Kostrzynie, co znacznie podnosi atrakcyjność turystyczna i gospodarcza gminy. Częściowo teren gminy znajduje się na obszarze chronionego krajobrazu. Powierzchnia gminy wynosi 248 km. kw., a w jej skład wchodzi następujące wsie: Bledzew, Bledzewka, Tymiany, Zemsko, Popowo, Stary Dworek, Goruńsko, Chycina, Strużyny, Templewo, Nowa Wieś, Osiecko, Sokola Dąbrowa, Templewko, Pniewo, Kryl, Kleszczewo, Dębowiec. Liczba ludności jest zróżnicowana i wynosi około 5 tys. W gminie przeważają tereny zalesione, bogate w runo leśne i stanowiące 55% powierzchni. Użytki rolne stanowią 35%, a 2% grunty pod wodami. Położenie wśród lasów i jezior stwarza dogodne warunki do rozwoju bazy turystycznej oraz rozwoju gospodarczego gminy.

Stolicą gminy jest Bledzew, który położony jest na zachodnim pograniczu Wielkopolski tuż przy dawnej granicy z Nową Marchią brandenburską. Herb Bledzewa przedstawia białego orła w koronie ukazanego na czerwonym tle i trzymającego w jednej łapie pastorał opacki, a w drugiej infułę. Liczebność Bledzewa liczy wynosi około 1,1 tys. mieszkańców. Charakterystyczną cechą Bledzewa jest rynek usadowiony w centralnej części miejscowości, z którego rozchodzą się ulice oraz zwarta zabudowa i pewnego rodzaju ewenement architektoniczny którym jest drugi rynek połączony z głównym dwoma uliczkami. Miejscowość otoczona jest jeziorami i położona przy rzece Obra wraz z jej kanałem na którym usadowiony jest most przesuwno-rolkowy będący jednym z elementów

Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego.

W Bledzewie w Punkcie Informacji Turystycznej, który ma swoją siedzibę przy ul. Rynek znajduje się ekspozycja planów, szkiców oraz przedmiotów, po Klasztorze Cysterskim w Bledzewie. Ekspozycja ta jest efektem prac archeologicznych prowadzonych w miejscu, w którym wybudowany był klasztor.

W Bledzewie przecina się wiele szlaków turystycznych zarówno wodnych, pieszych jak i rowerowych. Wśród szlaków wodnych możemy wyróżnić szlak biegiem rzeki Obry, której wody są silnie meandrujące i zmieniają jej bieg w dolnej części gminy z rzeki nizinnej na bystrą i niebezpieczną. Na drodze tego szlaku znajduje się długi na 8 km. Zalew Bledzewski z atrakcyjnymi turystycznie wysokimi brzegami porośniętymi starymi drzewami oraz ciągle działająca elektrownia wodna zbudowana na początku wieku. Atrakcyjny szlak krajobrazowy stanowi Jezioro Struga płynąca przez trzy jeziora: Kurskie (gm. Międzyrzecz), Długie i Chycina do Zalewu Bledzewskiego i dalej rzeką Obra, która dla płynących jej nurtem odsłania wszystkie swoje walory krajobrazowe. Przez gminę przebiega także Szlak Europejski E-11 oraz Europejski Szlak Rowerowy R-1 biegnący przez Osiecko, Sokolę Dąbrowom, Nową Wieś i Templewo.

Do atrakcji turystycznych znajdujących się na terenie gminy możemy zaliczyć północny odcinek Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, który na odcinku około 32 km. przebiega wzdłuż linii jezior Kurskie, Długie, Chycina, Cise, Lipawki następnie brzegiem Obry do jej ujścia do Warty. Niestety jego podziemna część nie jest udostępniona turystom ze względów bezpieczeństwa.

Na północnych krańcach gminy w pobliżu wsi Stary Dworek, tuż nad zakolem rzeki Obry wybudowano w latach

trzydziestych XX wieku zespół pancerników tworzących Grupę Warowną Ludendorff, która stanowiła najbardziej rozbudowana fortyfikację na północnym odcinku Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego. Jednym z elementów MRU jest wybudowany na kanale Obry w Starym Dworku most obrotowy. Obiekt ten jest wielką atrakcją turystyczną gminy i po wcześniejszym uzgodnieniu wykonywane są pokazy jego obracania.

Inną ciekawą budowlą forteczną jest most przesuwno-rolkowy na kanale Obry w Bledzewie, który w zamyśle budowniczych miał zamykać północne skrzydło linii umocnień. Stan techniczny tego obiektu nie pozwala na jego uruchomienie.

Warto zwiedzić również wspomnianą wcześniej elektrownię wodną na Zalewie Bledzewskim zbudowaną w latach 1906-11 i dającą moc 1,3 MW.

Miłośnikom zabytków i starej architektury polecamy Kościół z XVIII w. pw. Św. Anny w Nowej Wsi, kościół pw. Św. Katarzyny z jego eksponatem w postaci krzyża cystersów i krucyfiksu z XVIII w., kościół i obraz cysterski „Ukrzyżowanie” z XVII w. W Starym Dworku oraz wiele innych ciekawych pod względem historycznym budowli i przedmiotów na terenie gminy.

Dla chętnych szukających wypoczynku można polecić jezioro Chycińskie z polem namiotowym, jezioro Cise, Zalew Bledzewski z ośrodkiem wypoczynkowym i polem. Wszystkie te akweny wodne położone są wśród malowniczych krajobrazów porośniętych drzewostanem, a ich wody pełne są ryb.

Łącuch jezior poza malowniczymi krajobrazami posiada interesującą faunę zwierzęcą. W wodach żyją wydry i szczury wodne, a ponadto wody te sprzyjają rozwojowi ptactwa wodnego. W pobliżu otoczonego lasami jeziora Chycińskiego występują ostoje ptaków chronionych, w tym jedno gniazdo rybołowa.

Cały teren gminy ze względu na swój specyficzny i piękny krajobraz nadaje się doskonale do wypoczynku. Dla wszystkich tych, którzy tutaj przyjadą i zapragną wypocząć

od miesiąca maja do września organizowane są imprezy kulturalno-rozrywkowo-sportowe (zawody pożarnicze, dożynki gminne).

Dane teleadresowe

Urząd Gminy Bledzew

ul. Kościuszki 16, 66-350 Bledzew

tel. 95 7436610, fax 95 7436611

e-mail: poczta@bledzew.pl

www.bip.bledzew.pl www.bledzew.pl

Bledzew z lotu ptaka

Rynek w Bledziewie

Urząd Gminy w Bledziewie

Sala sportowa w Bledziewie

Kościół filialny w Zemsku

Kapliczka Goruńsko

Elektrownia wodna i Zalew Bledzewski

Elektrownia wodna z 1911 r.
nad Zalewem Bledzewskim

Fragment ruin MRU w okolicach Starego Dworka

Pomnik przyrody – dąb obwód pnia 750 cm – Chycina

Stawy hodowlane Goruńsko

Struga Jeziorna

Zalew Czaplinić

Jeziro Cisie (Czyste)

Jeziro Chycińskie

Bieg Cysterski ulicami Bledzewa

Ćwiczenia sportowo-pożarnicze

Inscenizacja obrócenie mostu w Starym Dworcu

Dni Bledzewa

Gmina Pszczew położona jest w środkowo-wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie międzyrzeckim i zajmuje obszar 178 km². Ponad 50% powierzchni gminy zajmują lasy, a szczególnym bogactwem są wody powierzchniowe – liczne i czyste jeziora oraz rzeka Obra.

O wyjątkowym charakterze tego obszaru decyduje morfologia terenu, a ostateczny kształt dzisiejszej rzeźbie nadało ostatecznie zlodowacenie Polski. Różnorodność form ukształtowania terenu w połączeniu z elementami przyrody i śladami działalności człowieka tworzy niepowtarzalną całość, której części współgrają ze sobą i czynią to miejsce wyjątkowym pod każdym względem.

Gminę Pszczew zamieszkuje około 4.200 mieszkańców. Tworzy ją 12 sołectw: Pszczew, Stołuń, Świechocin, Zielomyśl, Szarcz, Stoki, Policko, Nowe Gorzycko, Rańsko, Borowy Młyn, Silna i Janowo.

Gmina Pszczew to miejsce, w którym nie tylko warto wypoczywać, ale również mieszkać, pracować i inwestować. Dotychczasowy rolniczy charakter Gminy ustępuje miejsca działalności wytwórczej, rolno-spożywczej, przemysłowej oraz sektorowi usług w dziedzinach: turystyka, rekreacja i sport, ochrona zdrowia, opieka nad ludźmi starszymi, odnowa biologiczna i kosmetyka, hotelarstwo i gastronomia. Władze Gminy duży nacisk kładą na stworzenie dogodnych warunków dla mieszkańców i inwestorów, zarówno obecnych, jak i potencjalnych. Dzięki środkom Unii Europejskiej i budżetu krajowego zrealizowano wiele inwestycji celu publicznego, wpływających na poprawę poziomu życia mieszkańców. Gmina dysponuje atrakcyjnymi terenami pod zabudowę lotniskową, hotelarską i usługi okołoturystyczne. Oferuje również działki pod inwestycje związane z rozwojem usług i przemysłu,

posiadające dogodny dojazd oraz uzbrojenie.

Zarówno Miejscowe Plany Zagospodarowania Przemysłowego jak i infrastruktura są przygotowane na potrzeby potencjalnych inwestorów. Dodatkowym atutem Gminy jest jej położenie – w pobliżu ważnych tras komunikacyjnych województwa lubuskiego, a Wójt i Rada Gminy zapewniają przyjazną atmosferę dla inwestorów, pomoc, indywidualne podejście oraz profesjonalną współpracę podczas przygotowywania i realizacji inwestycji.

Ponad 85 % powierzchni gminy zajmują obszary chronione, w tym Pszczewski Park Krajobrazowy, dwa obszary Natura 2000 – „Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry” oraz obszary chronionego krajobrazu. Czyste wody jezior są doskonałym środowiskiem życia nie tylko dla wielu gatunków ryb i ptaków, ale również bobra europejskiego i wydry. Na śródleśnych torfowiskach występują m.in. rosiczka okrągłolistna, kłoc wiechowata i wełnianka wąskolistna – rośliny rzadkie i chronione, a także ciekawe gatunki płazów i gadów – traszka zwyczajna, grzebieniasta, kumak nizinny oraz żółw błotny.

Bogactwo przyrodnicze i krajobrazowe sprzyja rozwojowi turystyki i rekreacji. Pszczew – serce gminy – już od XIV wieku pełnił funkcje kurortu wypoczynkowego dla właścicieli tych ziem – biskupów poznańskich. Walory turystyczne, docenione już w średniowieczu, niezmiennie przyciągają w te okolice rzesze turystów spragnionych ciszy i spokoju, wytchnienia i chwili zadumy. Poza atrakcjami przyrodniczymi Gmina Pszczew może poszczycić się również bogatą historią, o której świadczą liczne zabytki. Do najciekawszych należą m.in. kościół parafialny p.w. św. Marii Magdaleny w Pszczewie, barokowa plebania z XVIII wieku, Muzeum „Dom Szewca” - utworzone z odrestaurow-

wanego domu mieszczkańskiego z XVIII wieku, w którym przechowywane są pamiątki historii oraz eksponaty pochodzące z wykopalisk archeologicznych, a także liczne kapliczki przydrożne.

Na terenie gminy działają ośrodki wypoczynkowe, zlokalizowane nad dwoma największymi jeziorami – Szarcz i Chłop, funkcjonują również gospodarstwa agroturystyczne oraz liczne pola namiotowe i campingowe. Czyste wody jezior zachęcają do uprawiania sportów wodnych i kąpeli, a lasy oferują bogactwo runa leśnego, szczególnie jagód i grzybów. Na aktywnych czekają turystyczne szlaki piesze, rowerowe i kajakowe, wytyczone najpiękniejszymi i najciekawszymi zakątkami ziemi pszczewskiej. W sezonie turystycznym Gmina organizuje wiele ciekawych imprez plenerowych. Najważniejszą i najbardziej znaną jest „Jarmark Magdaleński” – święto rękodzieła i twórców ludowych, który odbywa się co roku w lipcu. W ramach imprezy swoje prace i rękodzieło prezentują wystawcy z kraju i zagranicy. Wspólnej zabawie mieszkańców i turystów towarzyszą występy gwiazd estrady oraz pokazy miejscowych i zaproszonych artystów i zespołów.

Zachęcamy do zapoznania się z ofertą Gminy Pszczew, bowiem **Pszczew pełen możliwości** to nie tylko hasło.

Dane teleadresowe

Urząd Gminy Pszczew

ul. Rynek 13

66-330 Pszczew

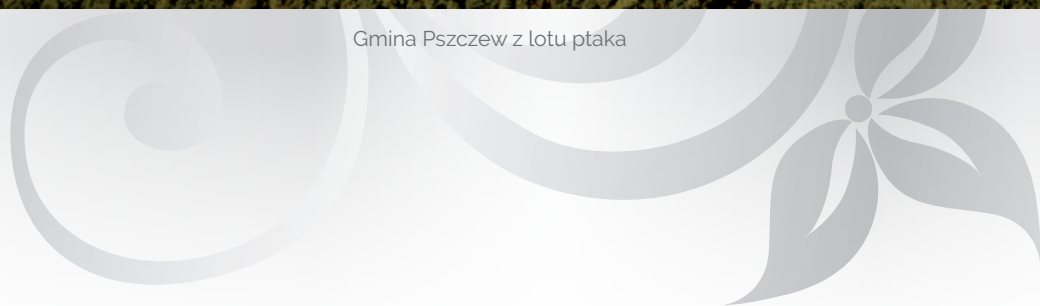
tel. 95 749 23 11, 95 749 23 10

fax 95 749 23 12

Gmina Pszczew z lotu ptaka

Pszczew o zmierzchu

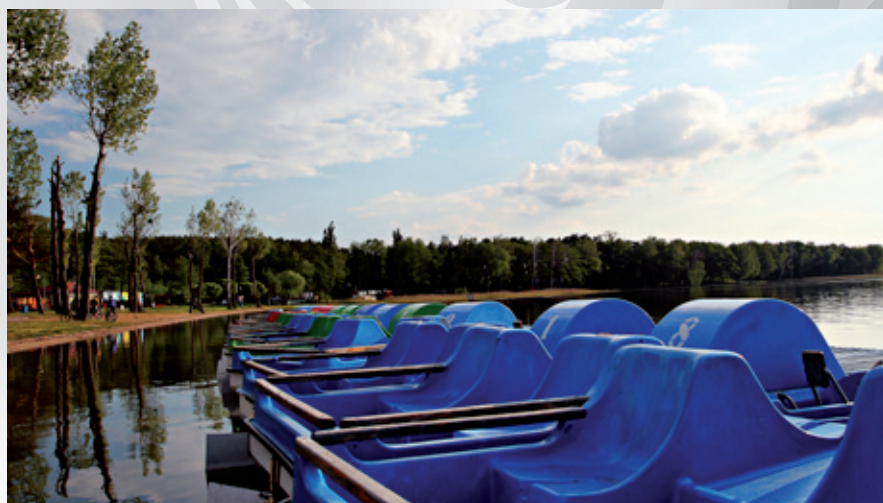
Kapliczka Św. Wojciecha

Kościół p.w. Św. Marii Magdaleny w Pszczewie

Jeziro Kochle w Pszczewie

Rowery wodne nad Jeziorem Szarcz

Promenada nad Jeziorem Kochle w Pszczewie

Turystyka wodna

Widok z wieży obserwacyjno-widokowej w Zielomyślu

Grodzisko Góra Wieżowa, punkt widokowy nad Jeziorem Kochle

Kompleks sportowy w Pszczewie

Muzeum Regionalne – Dom Szewca

Złot motocyklistów w Pszczewie

Jarmark Magdalenki

Pszczewska XX

Turystyka rowerowa w Gminie Pszczew

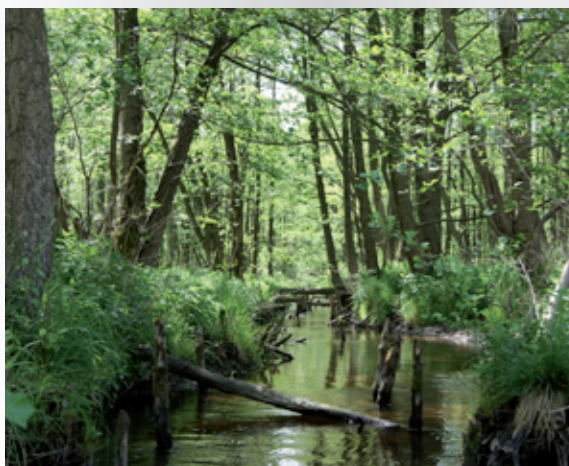
Plener rzeźbiarski

Wieża obserwacyjno-widokowa w Silnej

Dożynki Gminne

Przyroda Pszczewskiego Parku Krajobrazowego

Od początku swojego istnienia Skwierzyna była silnie związana z pobliskimi rzekami. Wielki wpływ na życie mieszkańców miała także Puszcza Notecka, która rozciąga się od Santoka aż po wielkopolskie Oborniki. Lasy zajmują ponad 68% powierzchni gminy i są jednym ze skarbów tego rejonu. To idealne miejsce dla grzybiarzy, pasjonatów aktywnego wypoczynku i pieszych wędrówek oraz miłośników natury. Przepływające przez nasz obszar rzeki posiadają bardzo urozmaiconą linię brzegową. Obra wraz z rynną jezior zbąszyńskich, tworzy najpiękniejszy na Niżu Polskim szlak wodny o długości 220 km z zakończeniem w Skwierzynie. Spływy kajakowe są tu jedną z popularniejszych form aktywnego spędzania wolnego czasu. Rzeki przyciągają jednak nie tylko kajakarzy, ale także płetwonurków. Co roku Nadobrzański Klub Płetwonurków „Obra” organizuje Ogólnopolski Spływ Zimowy Obrą o tytuł Oberstronga. Jest to jedyna w swoim rodzaju możliwość zmierzenia się z siłami natury oraz własnymi słabościami. Uczestnicy spływu przepływają wąław wyznaczony odcinek rzeki. Inną skwierzynską atrakcją jest Międzynarodowy Rajd Samochodowy Turystyczno-Nawigacyjny „Szlakiem Bobrów”. Co roku załogi mają do pokonania trasę poprowadzoną po całym terenie gminy Skwierzyna. Podczas jazdy można poznać wiele ciekawych i często nieznanych zakątków. Tradycją stało się już oryginalne upiększanie biorących udział w rajdzie samochodów.

W Skwierzynie można zobaczyć ciekawe zabytki architektoniczne. Przedstawiamy nasze lokalne perły:

Ratusz którego powstanie przypada na gwałtowny rozwój przestrzenny Skwierzyny rozpoczyna się wraz z przyłączeniem do Prus. Nastąpił wtedy duży wzrost gospodarczy,

dzięki któremu miasto się wzbogaciło. Mieszkańcom zależało na tym, aby budynek Ratusza świadczył o panującym dostatku. W związku z tym, w roku 1840, rozebrano stary budynek i w niespełna jeden rok postawiono nowy. Prawdopodobnie autorem projektu był Fryderyk August Stüler, wybitny architekt ze środowiska berlińskiego. Stworzył on neorenesansowy budynek, który zachwyca do dziś.

Kościół pw. Świętego Mikołaja. Święty Mikołaj jest patronem kupców, których w Skwierzynie było wielu. Przez długi czas kościół jego imienia stanowił najbardziej reprezentatywną budowlę w mieście – jedyną z cegły i kamienia. Dzisiejszy wygląd trójnawowego kościoła halowego zawdzięcza on przebudowie z lat 60-tych XIX wieku. Po wkroczeniu wojsk radzieckich do miasta uniknęła spalenia dlatego, że Rosjanie urządzili w nim magazyn rekwirowanego mieszkańcom sprzętu.

Ulica Piłsudskiego, przy której zachowało się najwięcej zabytkowych kamienic, choć jej historyczna zabudowa pochodzi dopiero z lat 20-30 XIX wieku.

Kirkut według spisu ludności z 1793 roku w Skwierzynie mieszkało 720 Żydów, czyniło ją to miastem z najliczniejszą gminą żydowską w całej zachodniej Wielkopolsce. Kirkut założony został prawdopodobnie pod koniec XVIII wieku i zajmował obszar ponad dwóch hektarów. Pozostałości po nekropoli znajdują się na tzw. Górze Żydowskiej, po lewej stronie drogi prowadzącej do Międzyrzecza. Cmentarz jest jednym z największych kirkutów w Województwie Lubuskim i drugim co do wielkości na zachodzie Polski. Znajduje się na nim prawie 250 macew.

Kościół Zbawiciela. W 1846 roku rozpoczęto budowę nowego kościoła ewangelickiego. Niestety mieszkańców nie było stać na budowę dzwonnicy, w związku z tym zwró-

cili się o pomoc do króla Fryderyka Wilhelma IV, który zgodził się udzielić wsparcia finansowego pod warunkiem, że nowa świątynia zostanie zaprojektowana na wzór średnio-wiecznych kościołów włoskich. Oznaczało to, że dzwonnica stanie w pewnym oddaleniu od głównego gmachu budynku. 42 metrowa ośmiokątna dzwonnica po dziś dzień góruje nad panoramą miasta.

Stacja kolejowa. Wielkie zmiany przyniosła ze sobą budowa linii kolejowej Gorzów – Skwierzyna – Międzyrzecz z 1896 roku. Podróż do Gorzowa skróciła się do jednej godziny. W kolejnych latach sieć kolejowa stopniowo się rozrastała. Poprowadzono tory do Międzychodu i Drezdenka. Wzrastająca liczba pociągów oraz korzystających z nich pasażerów doprowadziła do przebudowy dworca, a także powstania drugiego, za Wartą – Skwierzyna Gaj.

Wieża ciśnień. Około 1930 roku powstaje kolejny charakterystyczny budynek, jakim jest wieża ciśnień przy ul. Poznańskiej. Licząca prawie 45 metrów budowla, nadała niepowtarzalny charakter miejskiej panoramie.

Gimnazjum im. Władysława Jagiełły. W budynku dzisiejszego Gimnazjum dawniej mieściła się szkoła ewangelicka. Sytuacja finansowa gminy ewangelickiej była bardzo dobra, w związku z czym mogła ona sobie pozwolić na wyłożenie większej sumy pieniędzy na edukację dzieci i postawienie okazałego budynku.

Zespół Szkół Technicznych im. Stanisława Lema. Mając na uwadze rozwój miasta władze dawnej Skwierzyny zdecydowały o utworzeniu progimnazjum dla chłopców. W 1880 zakończono budowę nowej szkoły przy ul. Poznańskiej.

Zespół Szkół Ogólnokształcących. Władze zdawały sobie sprawę jak wartościowe dla miasta są dobre szkoły. W 1907 roku miasto otrzymało zgodę na utworzenie seminarium nauczycielskiego przygotowującego bardziej wykwalifikowaną kadrę. W 1908 roku do użytku został oddany nowy budynek, w którym obecnie mieści się Zespół Szkół Ogólnokształcących.

Poczta. Budynek poczty wzniesiony został w 1888 roku za czasów Burmistrza Hugo Müllera, w charakterystycz-

nym dla obiektów użyteczności publicznej stylu neogotyckim. W 1945 r. budowla została wypalona od wewnątrz, dlatego też poczta zorganizowana została w sąsiedztwie. Kiedy w 1950 roku zakończono odbudowę, urząd pocztowy przeniesiono do dawnej siedziby, w której mieści się do dziś.

Nadleśnictwo. Budynek nadleśnictwa został wzniesiony prawdopodobnie na przełomie XIX i XX wieku przez nieznaną budowniczych. Od początku swego istnienia należał do nadleśnictwa. Trudno jednoznacznie stwierdzić, czy był główną siedzibą, czy tylko budynkiem pomocniczym.

Turystyka. Gmina Skwierzyna to zielony skarb północnej części Województwa Lubuskiego. Puszcza Notecka to nie tylko największy w skali całej Polski kompleks leśny, ale też jedyne miejsce, gdzie występują wydmy śródlądowe, których wysokość przekracza nawet 40 m (Wielka Sowa – 42 m wys. względnej 9 x 3 m n.p.m.).

Piękno gminy to niezwykle uroczyska i miejsca chronione. Korytarze ekologiczne przecinające Skwierzynę mają ważne znaczenia dla całego środowiska przyrodniczego środkowej części Polski.

Gmina dodatkowo może pochwalić się wyjątkowym Zespołem Przyrodniczo Krajobrazowym „Kijewickie Kerki”. Zespół zajmujący powierzchnię 302 ha znajduje się na prawym brzegu Warty. W południowej części zespołu można zobaczyć wspaniałe skupienie dębów. Niektóre z tamtejszych pomników przyrody osiągają w obwodzie nawet 6 metrów. Dodatkowo obszar ten zasiedla wiele gatunków ptaków. Występują tu rzadkie i cenne gatunki m. in. derkacz, kania ruda i kania czarna oraz perkozy. Regularnie można także zaobserwować czapłę siwą, żurawia, bociana a nawet bielika. Warto także wspomnieć, że jest to niezmiernie piękny punkt widokowy.

Niezwykłą atrakcją dla obserwatorów ptaków jest dolina Warty w okolicach samej Skwierzyny. Jest ona płaska i stwarza dobre warunki siedliskowe. Tu pojawiają się i gniazdują między innymi: bocian czarny, bielik, kania ruda i czarna, kobuz, derkacz i czapla biała. Gmina Skwierzyna

została wymieniona jako jedno z ważnych miejsc w województwie lubuskim, gdzie warto obserwować ptaki i podziwiać naturę.

Z myślą o pasjonatach aktywnego wypoczynku miasto zainwestowało w budowę szlaków rowerowych oraz ścieżek do nordic walking. Łącznie gmina posiada ponad 100 kilometrów tras przebiegających wzdłuż rzeki Warty i Obrzy oraz w głąb Puszczy Noteckiej.

Trasa NW „Różanka” posiada długą (nr 1) i krótką wersję (nr 2). Długa pętla liczy 10,7 km, krótka 7,7 km i stanowi alternatywę dla „Nordikowców” posiadających mniej czasu lub słabszą kondycję.

Trasy NW „Różanka Długa” nr 1 oraz „Różanka Krótka” nr 2 to trasy dla chodzących z kijkami, którzy lubią wysiłek i mają już doświadczenie w tej formie aktywności ruchowej. Trasa NW „Warcianka” to doskonała propozycja dla uprawiających nordic walking, którzy chcą przeprowadzić szybki i intensywny trening z uwagi na małe zasoby czasu. Piękny krajobraz i bliskość natury niosą wytchnienie również dla psychiki, dzięki czemu po treningu można się poczuć bardziej zrelaksowanym.

Trasa NW „Skwierzynianka” to trasa miejska, co oznacza, że w całości przebiega przez teren miasta Skwierzyna. Jednakże miejski charakter trasy można odczuć tylko w jej początkowym odcinku o długości około 1,5 km. Mimo tego, trasa biegnie w bezpośredniej bliskości zielonych załatków miasta takich, jak: „Kasztanówka”, Park Konstytucji 3 Maja, Park Waszkiewiczza.

Trasa NW „Obrzanka” należy do tras o średnim stopniu trudności z uwagi na swoją długość, nawierzchnię oraz bezpośrednie otoczenie i ukształtowanie terenu, po jakim przebiega.

Skwierzyna **Miasto otwarte**

Dane teleadresowe

Urząd Miejski w Skwierzynie

ul. Rynek 1, 66-440 Skwierzyna

tel. 95 721 65 10, fax 95 721 65 39

e-mail: umig@skwierzyna.pl

www.skwierzyna.pl

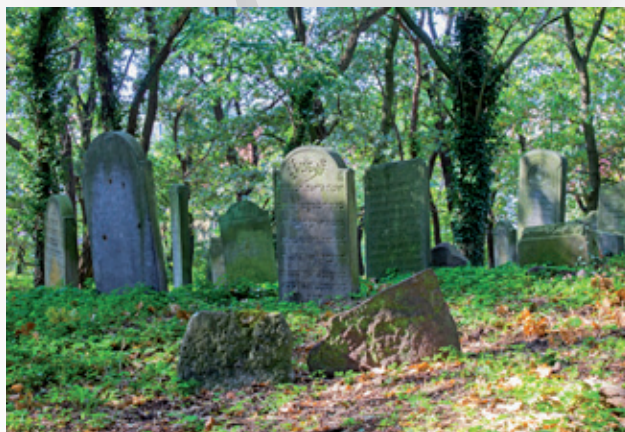
Ratusz

Kościół pw. Świętego Mikołaja

Kościół Zbawiciela

Kirkut

Trasa NW

Pomnik Władysława Jagiełły

Wieża ciśnień

Ulica Piłsudskiego

Liceum Ogólnokształcące

Zespół Szkół Technicznych im. Stanisława Lema

Poczta

Rzeka Warta

Stacja kolejowa

Trasa NW

Nadleśnictwo

Gmina Trzciel położona jest we wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie międzyrzeckim, przy granicy z województwem wielkopolskim. Powierzchnia gminy wynosi 177 km². Gminę zamieszkuje około 6600 osób, z czego około 2500 mieszka w Trzcielu. Drugą co do wielkości miejscowością są Brójce. W skład gminy wchodzi 12 sołectw: Brójce, Lutol Suchy, Chociszewo, Stary Dwór, Jasieniec, Sierczynek, Lutol Mokry, Łagowiec, Świdwowiec, Panowice, Rybojady.

Gminę z zachodu na wschód przecina autostrada A2 oraz droga krajowa nr 92. Na południe od Trzciela zlokalizowany jest węzeł autostradowy a koło Chociszewa MOP (Miejsce Obsługi Podróżnych). Ważnym szlakiem komunikacyjnym jest także droga wojewódzka nr 137. Łączy ona Trzciel z Międzyrzeczem. Przez gminę przebiega linia kolejowa Zbąszynek – Gorzów Wlkp. z dwoma stacjami w Panowicach i Lutolu Suchym. Do Zbąszynia i linii kolejowej Warszawa – Berlin jest 15 km a do lotniska w Babimoście 30 km.

Trzciel należy do najstarszych osad Ziemi Międzyrzeckiej. Prawdopodobnie powstał już w czasach słowiańskich. W czasach piastowskich życie miejskie skupiało się wokół grodu, a potem zamku, który stał jeszcze w XIV w. Status miasta osada uzyskała w 1458 roku z rąk Kazimierza Jagiellończyka. Nazwa „Trzciel”, wywodzi się ze słowiańskiego wyrazu „trzcielina”, który oznacza todygę trzciny. Herb jest daleką wersją legendy o św. Jerzym. Według miejscowego podania groźny smok grasował w tej okolicy jeszcze w XVII w.

Miasto początkowo rozwijało się na prawym brzegu Obry, ale w XVIII wieku na lewym brzegu powstało drugie miasto Nowy Trzciel, w którym osiedlali się protestanci przybyli ze Śląska i Brandenburgii. Jako pozostałość po-

dzielonego miasteczka przetrwał charakterystyczny układ zabudowy wraz z dwoma rynkami. Do dzisiaj mieszkańcy dzielą Trzciel na stare i nowe miasto. Połączenie obu miast nastąpiło w 1888 roku. Na mocy postanowień Traktatu Wersalskiego od 1920 r. granica polsko – niemiecka przecięła Trzciel, zostawiając centrum miasteczka po stronie niemieckiej. W 1945 roku miasto powróciło do Polski.

W gminie nie ma dużych zakładów przemysłowych. Trzciel znany jest z uprawy wikliny, szparagów i stolarstwa. Rozwija się handel i usługi, szczególnie agroturystyka.

Życie kulturalne skupia się przy Ośrodku Kultury, Bibliotece Publicznej i miejscowych szkołach. Do tradycyjnych, corocznych imprez należą Festiwal Zespołów Śpiewaczych „Szparagowe Żniwa”, Dni Trzciela, Gminny Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej, Pożegnanie Lata, Dożynki Gminne i Święto Tańca. Swoje cykliczne imprezy i festyny organizują także sołectwa.

Gmina Trzciel współpracuje z niemieckimi partnerami zagranicznymi. Od 1993 roku z Asendorfem, a od 2000 roku z Falkenbergiem. Wspólne działania opierają się na wymianie młodzieży, współpracy i wymianie doświadczeń straży pożarnych, konferencjach i działalności kulturalnej.

Gmina jest także aktywna we współpracy międzygminnej. Należy między innymi do Stowarzyszenia Gmin Rzeczpospolitej Polskiej Region Kozła, Euroregionu Pro Europa Viadrina, Lokalnej Grupy Działania Regionu Kozła, Lokalnej Grupy Rybackiej Obra – Warta. Dzięki temu gmina, organizacje i mieszkańcy pozyskują środki na realizację swoich projektów. Celem współpracy jest promocja regionu oraz poprawa jakości życia w regionie poprzez rozwój sportu, turystyki, kultury i przedsiębiorczości, ochronę przyrody i zabytków, rozwój infrastruktury.

Jeziora i lasy, stanowiące największe bogactwo Trzciela, są stworzone do wypoczynku. Rzeka Obra z jeziorami zajmuje 4% powierzchni gminy, a lasy aż 45%. Każdy, kto żegluje, uprawia windsurfing lub kajakarstwo powinien wybrać się na północ od Trzciela. Trzy połączone jeziora: Wielkie, Konin i Rybojadło tworzą akwen o powierzchni 299 ha. Ich urozmaicona linia brzegowa, pełna zatoczek i półwyspów, daje szansę niepowtarzalnych przeżyć amatorom sportów wodnych.

Wioślarzy zapraszamy na spływ kajakowy rzeką Obrą. Płynie ona przez gminę na długości 20 km, z południa na północ po wschodniej krawędzi terytorium gminy. Szlak wodny na Obrze jest dostępny dla wszystkich bez względu na umiejętności wioślarskie. Kajak można zwodować już w Zbąszyniu. Po drodze można się zatrzymać nad jeziorem Lutol, a następnego dnia dobić do Trzciela, zwiedzić miasto i zrobić zakupy na dalszą wyprawę. Cały szlak do ujścia Obrzy koło Skwierzyny ma razem z jeziorami ponad 100 km. Jezioro Wielkie, przez które prowadzi szlak, objęte jest ochroną rezerwatową, ale zorganizowane grupy kajakarzy mogą je przepływać bez dobijania do brzegu.

Trzcielskie jeziora i Obra, z prawie wszystkimi gatunkami ryb słodkowodnych, są celem wypraw wędkarzy z całej Polski. Piękne lasy obfitują w grzyby i jagody. Nie brakuje też dzikiej zwierzyny: saren, jeleni, dzików i lisów. Spotkać można kunę, tchórza i borsuka. Tereny te cieszą się dobrą sławą wśród myśliwych. Każdy kto odwiedzi te strony będzie urzeczony ich niepowtarzalnością i pięknem.

W 1986 r. utworzono Pszczewski Park Krajobrazowy obejmujący ponad 12 tys. ha lasów i jezior ze strefą ochronną o powierzchni ponad 33 tys. ha. Przeważają tu bory sosnowe, choć w pobliżu jezior pojawia się las mieszany, głównie dęby, buki, brzozy, olchy, świerki i graby. Jezioro Wielkie wraz z wyspami tworzy rezerwat ornitologiczny. Występuje tu ok. 140 gatunków ptaków, duże kolonie czapli siwej i kormorana czarnego (prawie 100 gniazd). Na największej z wysp rośnie 200-letni las dębowy. Wielką atrakcją stanowi Wyspa Kormoranów.

4 km na północny zachód od Trzciela utworzono rezerwat „Rybojady” chroniący jedno z największych torfowisk Pojezierza Lubuskiego. Trzcielska okolica to naturalne siedlisko wielu gatunków ptaków, m.in. bociana czarnego, orlika krzykliwego i żurawia. Warto wybrać się do rezerwatu «Czarna Droga» w pobliżu Brójec, by zobaczyć pierwotny las liściasty z dębami sięgającymi 27 m wysokości. Obwód pnia przekracza 7 m. W rezerwacie rośnie też stuletni las bukowy z rzadką lilią złotogłów.

Dla ochrony różnorodności ekosystemów oraz cennych okazów roślin wyznaczono obszary chronionego krajobrazu: 11 pomników przyrody i 6 użytków ekologicznych. Okolice stanowi prawdziwy raj dla amatorów fotografii.

Dane teleadresowe

Urząd Miejski w Trzcielu

ul. Poznańska 22

66-320 Trzciel

tel. (+48 95) 74-31-400

fax (+48 95) 74-31-400

e-mail: urząd@trzciel.pl

www.trzciel.pl

Urząd Miejski w Trzcielu

Węzeł autostradowy Trzciel

Kościół pw. Św. Wojciecha w Trzcielu z 1824 roku

Kościół pw. Św. Michała Archanioła w Brójcach

Kościół pw. Św. Jana Chrzciciela w Chociszewie

Kirkut przy drodze do Jabłonki

Dom szachulcowy przy ul. Mickiewicza

Świetlica wiejska w Lutolu Mokrym

Wiata biesiadna w Rybojadach

Szparagi

Przystań kajakowa w Trzcielu

Jeziro Żydowskie

Kajakarze na Jeziorze Konin

Festiwal „Szparagowe Święto”

Dożynki Gminne

Zawody sportowe w zapasach

Dni Trzcienia

Wyroby rękodzielnicze Pani Janiny Mrówki z Sierczynka

Nad Obrą

Rezerwat Rybojady

ISBN: 978-83-63036-97-3